

Darbo valandos

LITHUANIAN / LIETUVIŲ

Working hours

Kiek valandų per savaitę privalote dirbti?

Įstatyme numatyta, kad dauguma dirbančiųjų neturi dirbti ilgiau nei vidutiniškai 48 valandas per savaitę. Į šį skaičių įtraukti bet kokie viršvalandžiai. Tačiau jums paliekama teisė dirbti ilgiau nei 48 valandas per savaitę, jei susitarėte su darbdaviu. Jūsų darbdavys neturi teisės versti jus dirbti ilgiau nei 48 valandas prieš jūsų norą.

Jaunesniems nei 18 metų amžiaus dirbantiems taikomos kitos taisyklės, pagal kurias jie paprastai neturi dirbti ilgiau nei 40 valandų per savaitę.

Kai kuriems asmenims šios taisyklės netaikomos. Jei einate kurias nors iš toliau išvardytų pareigų, paskaitykite savo darbo sutartyje, kiek valandų privalote dirbti:

- vairuotojai, tokie, kaip sunkvežimių, turistinių tarp miestinių autobusų ir sunkiųjų krovinių automobilių vairuotojai
- policijos, kariuomenės ir civilinės saugos tarnybų darbuotojai (pvz., gaisrininkai ir pakrančių apsaugos tarnybos darbuotojai);
- kai kurie gydytojai stažuotojai.
- tarnai, dirbantys privačiuose namuose.

Jei tiksliai nežinote, ar turėtumėte dirbti 48 valandas per savaitę, ir manote, kad jūsų darbas gali būti priskiriamas vienai šių kategorijų, kreipkitės į specialistą konsultantą (žr. skirsnį „Jums gali padėti“ šio informacinio lapelio pabaigoje).

Ką reiškia 48 valandų darbo savaitė?

Nuostata, kad jūs negalite dirbti ilgiau nei 48 valandas per savaitę, nereiškia, kad jokių atveju negalite dirbti ilgiau nei 48 valandas per konkrečią savaitę. Paprastai skaičiuojamas savaitės darbo valandų vidurkis, imant 17 savaitių laikotarpį. Jis vadinamas **kontroliniu laikotarpiu**. Norėdami apskaičiuoti savaitės darbo valandų vidurkį, turite padalyti dirbtų valandų skaičių iš kontrolinio laikotarpio savaitių skaičiaus. Jei gautas skaičius neviršija 48, jūsų darbo valandos atitinka įstatymo leidžiamas ribas.

Koks laikas skaičiuojamas kaip darbo laikas

Kai skaičiuojate savo darbo valandų vidurkį, kai kurio laiko negalite įskaičiuoti. Toks laikas yra:

- dienos, kai jūs esate įstatymo nustatytoje poilsio atostogose. Įstatymo nustatytos atostogos – tai minimalus terminas, kurį pagal įstatymą jums turi suteikti darbdavys. Jei jūsų darbo sutartyje numatyta, kad turite daugiau atostogų, nei minimalus terminas, šios dienos taip pat bus skaičiuojamos kaip darbo laikas
- nedarbo dėl ligos dienos;
- motinystės, tėvystės, įvaikinimo arba vaiko priežiūros atostogos;
- pietų pertraukos (išskyrus atvejus, kai jų metu turite dirbti);

- kelionės į darbą ir atgal laikas (išskyrus atvejus, kai vykstate darbo reikalais, pvz., į susirinkimą);
- jeigu parsinešate darbo į namus, šis laikas įskaičiuojamas kaip darbo laikas tik darbdaviui sutikus.

Darbuotojai “pagal iškvietimą”

Jeigu pagal savo darbo pobūdį jūs dirbate “pagal iškvietimą”, šios valandos skaičiuojamos kaip darbo valandos.

Dirbti pagal iškvietimą iš esmės reiškia, kad jūs turite būti toje vietoje, kurią jums nurodė jūsų darbdavys. Tai gali reikšti, kad jūs turite būti savo darbo vietoje, būti ne toliau tam tikro atstumo nuo savo darbo vietos, arba būti namuose.

Jeigu jūsų darbdavys nurodo jums būti tam tikroje vietoje, kai dirbate pagal iškvietimą, visos valandos, kai galite būti iškviestas, skaičiuojamos kaip darbo laikas. Taip yra ir tuomet, kai jums leidžiama miegoti tuo metu, kai dirbate pagal iškvietimą. Jei jūs neprivalote pasilikti tam tikroje vietoje, tuomet laikas, kai jūs galite būti iškviestas, neskaičiuojamas kaip darbo laikas iki tol, kol iš tikrųjų nepradėsite darbo.

Ar galite dirbti ilgiau nei 48 valandas per savaitę, jei patys to pageidaujate?

Savo noru galite dirbti ilgiau nei 48 valandas per savaitę, tačiau darbdavys neturi versti jūsų duoti sutikimą. Jei nusprendėte dirbti ilgiau nei 48 valandas, privalote apie tai pranešti darbdaviui raštu. Jūsų darbdavys privalo užregistruoti šį pranešimą, kad galėtų įrodyti, jog jūs sutikote dirbti ilgiau. Jūs turite teisę persigalvoti ir nebedirbti ilgiau nei 48 valandas per savaitę. Jūs privalote apie tai įspėti darbdavį ne vėliau kaip prieš septynias dienas. Įspėjimo įteikimo terminas gali būti iki trijų mėnesių, jei dėl jo iš anksto susitarėte su darbdaviu.

Jei dirbdavote ilgiau nei 48 valandas per savaitę ir nebenorite dirbti ilgiau, jūsų darbo **užmokestis veikiausiai sumažės**.

Ar darbdavys gali priversti jus dirbti ilgiau nei 48 valandas per savaitę?

Jei darbdavys bando priversti jus dirbti ilgiau nei 48 valandos per savaitę be jūsų sutikimo, jis nusižengia įstatymui. Niekas negali netinkamai su jumis elgtis, persekioti arba sudaryti nepalankias sąlygas, jei atsisakote dirbti ilgiau, nei 48 valandas per savaitę. Jeigu dėl to jūsų darbdavys netinkamai su jumis elgiasi, atleidžia iš darbo dėl etatų mažinimo arba kitų priežasčių, jūs galite pateikti ieškinį **darbo ginčų teismui** (tačiau tuo atveju, jei esate samdomas darbuotojas, gali būti, kad privalėsite pirmiausia pateikti raštišką skundą savo darbdaviui). Pateikti ieškinį darbo ginčų teismui būtina per griežtai nustatytą terminą. Terminas paprastai yra trys mėnesiai, atimant vieną dieną nuo tos datos, kai tas dalykas, dėl kurio teikiate skundą, įvyko paskutinį kartą.

Jei norite pateikti ieškinį darbo ginčų teismui, turėtumėte pasikalbėti su patyrusiu konsultantu kaip galima greičiau, kad ieškinį pateiktumėte nustatytam terminui dar nepasibaigus.

Naktiniai darbuotojai

Be 48 valandų per savaitę darbo laiko limitu egzistuoja ypatingos taisyklės, kurios yra taikomos naktiniams darbuotojams.

Jūs priskiriamas naktiniams darbuotojams, jei reguliariai dirbate bent po 3 valandas nakties laiko (apibūdinamo kaip septynios valandos, įskaitant valandas nuo vidurnakčio iki 5 val.) per darbo dieną.

Jei esate naktinis darbuotojas, neturėtumėte dirbti daugiau nei aštuonių valandų vidurkis per kiekvieną 24 valandų laikotarpį. Vidurkis skaičiuojamas imant 17 savaičių periodą. Šis periodas vadinamas **baziniu periodu (reference period)**.

Naktinių darbuotojų darbo valandų limitas netaikomas kai kurioms naktinių darbuotojų grupėms. Jei jums reikalinga papildoma konsultacija dėl limitų, kurie taikomi jums, žiūrėkite skyrių „Jums gali padėti“.

Jums gali padėti

Citizens Advice Bureau (Gyventojų konsultavimo biuras)

Citizens Advice Bureau teikia nemokamas, konfidencialias, nešališkas ir nepriklausomas konsultacijas daugeliu klausimų, įskaitant teises, susijusias su darbo santykiais. Prireikus jie gali nurodyti jums labiau specializuotą konsultacijų šaltinį. Norėdami sužinoti, kur yra artimiausi gyventojų konsultavimo biurai, įskaitant tuos, kurie teikia konsultacijas elektroniniu paštu, spustelėkite nuorodą [nearest CAB](#). Taip pat galite paieškoti savo vietovės telefonų knygoje.

Pay and Work Rights helpline (Užmokesčio ir darbo teisių pagalbos telefonu tarnyba)

Pay and Work Rights helpline yra konfidenciali pagalbos telefonu tarnyba, kuri gali suteikti konsultacijas dėl darbo valandų ir naktinio darbo. Galite susisiekti su pagalbos telefonu tarnyba numeriu 0800 917 2368 (tekstinis telefonas: 0800 121 4042).

Kiti Citizens Advice informaciniai lapeliai ir skrajutės, kurie gali jums praversti

Atostogos ir atostogų užmokestis	Nedarbingumas dėl ligos	• Motinystės atostogų teisės darbe
Dirbančių tėvų teisės	Jaunimas ir darbas	

Problemų sprendimas darbe

Šį informacinį lapelį parengė [Citizens Advice](#), tai – National Association of Citizens Advice Bureaux (Nacionalinės gyventojų konsultavimo biurų asociacijos) darbinis pavadinimas. Lapelio paskirtis – pateikti tik bendrojo pobūdžio informaciją, todėl jis nelaikytinas išsamiu įstatymų šiuo klausimu išaiškinimu. Taip pat turėkite omeny, kad ši informacija taikoma tik Anglijai, Velsui ir Škotijai.

Šis informacinis lapelis paskutinį kartą buvo atnaujintas 2010 m. lapkričio 16 d., jis peržiūrimas kas mėnesį. Jei šį informacinį lapelį gavote senokai, kreipkitės į vietinį gyventojų konsultavimo biurą ir pasitikrinkite, ar lapelyje pateikta informacija nepasenusi. Taip pat galite apsilankyti mūsų žiniatinklyje www.adviceguide.org.uk, iš kurio galėsite parsisiųsti naujausią lapelio leidimą.